

Başkent

Elektrikli Araçlar

Meltem Civlez & Zeynep Kasımay

Elektrikli Araçların Tarihçesi

1801-1850: – İlk elektrikli araçlar İskoçya ve Amerika'da

1832-1839: Robert Anderson elektrik enerjisiyle çalışan ilk taşıt

1888: Andreas Flocken ilk dört tekerli EA

1897: İlk ticari EA New York taksi filosu
"Pope Manufacturing Co." ilk geniş çaplı EA üretici firması

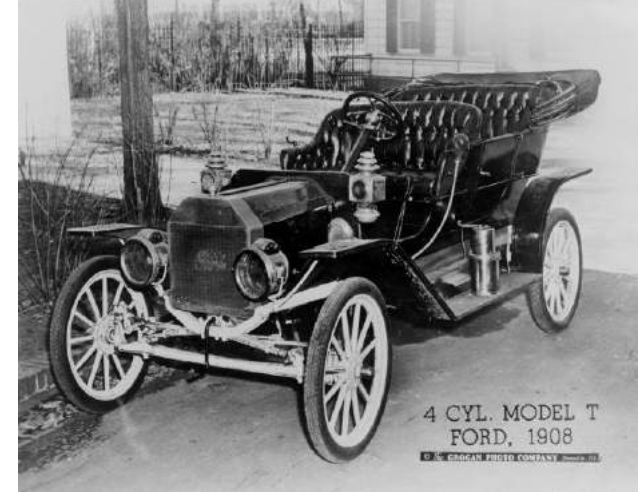
1900: Amerika'da en çok satan araç türü
EA'ların yerini petrol yakıtlı araçlara bırakması

1908: Ford Model T

1909: ABD Başkanı William Taft'nın EA kullanması

1912: Charles Kettering tarafından elektrikli starter'in bulunması

1935: Petrol fiyatlarının ucuzlamasıyla içten yanmalı motorlu araçların piyasayı domine etmesi

Toyota Prius seri
üretime geçti.

1997

Tesla motor Tesla Roadster'ı
geliştirmeye başladı.

2003

Toshiba 60 saniyede
batarayı %80'e
çıkartabilen mobil şarj
üretti.

2005

2008

Tesla Roadster
piyasaya sürüldü

Çin'de '10 ülke
1000 Araç
Programı'

ABD'de 'Amerikan
Toparlanması ve
Yeniden Yatırım Yasası'

2009

Rusya benzin istasyonlarına elektrikli araç
şarj cihazı yerleştirme zorunluluğu getirdi

2018

BMW, 530e iPerformance
hibrit için kablosuz şarj
kapsülü satışına başlayacak.

Gizli

2015

Belçika, Almanya,
Finlandiya ve Fransa
elektrikli araç
alımlarında kredi ve
vergi indirimleri

2013

2010

Başkent

Genele Açık

ELEKTRİKLI ARAÇ TÜRLERİ

Gizli

Başkent

Genele Açık

ELEKTRİKLI ARAÇ TÜRLERİ

HİBRİT ELEKTRİKLI ARAÇLAR

PLUG-IN HİBRİT ELEKTRİKLI ARAÇLAR

TAM ELEKTRİKLI ARAÇLAR

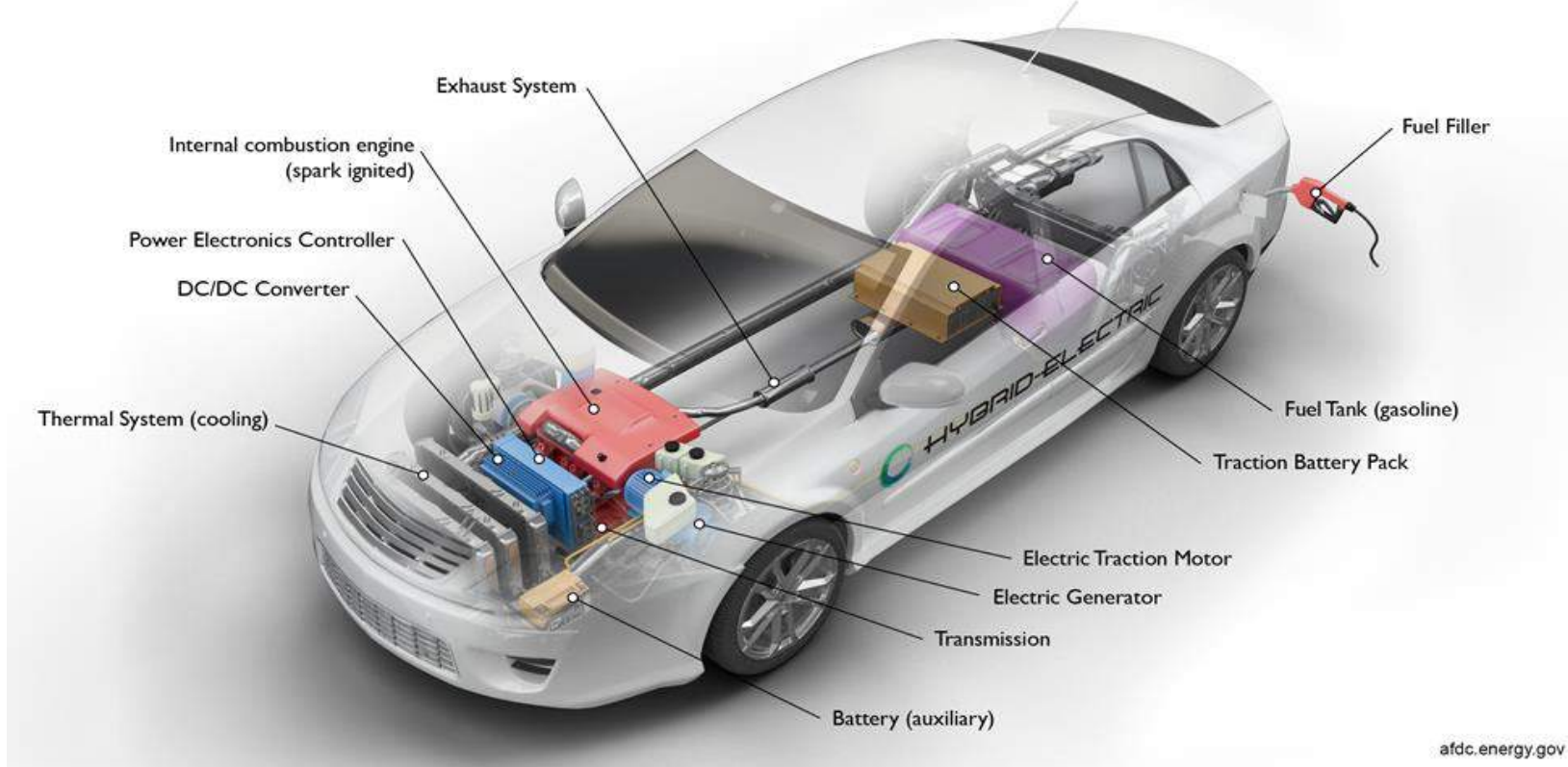
Hibrit Elektrikli Araçlar (HEV)

- Araçta normal içten yanmalı motor, pil ve küçük bir elektrik motoru bulundurma
- Asıl amacı benzin tasarrufu sağlamak
- Rejeneratif frenleme sistemi
- Idle-off ile yakıt tasarrufu
- Şehir içi kullanım için uygun ancak yüksek hızlarda düşük performans gösterme
- Yüksek bakım maliyeti
- En yaygın hibrit elektrikli otomobiller Honda ve Toyota

HEV Çalışma Prensibi

Hybrid Electric Vehicle

Piyasada HEV

Toyota Prius

Honda CIVIC

Toyota Camry

Gizli

Başkent

Genele Açık

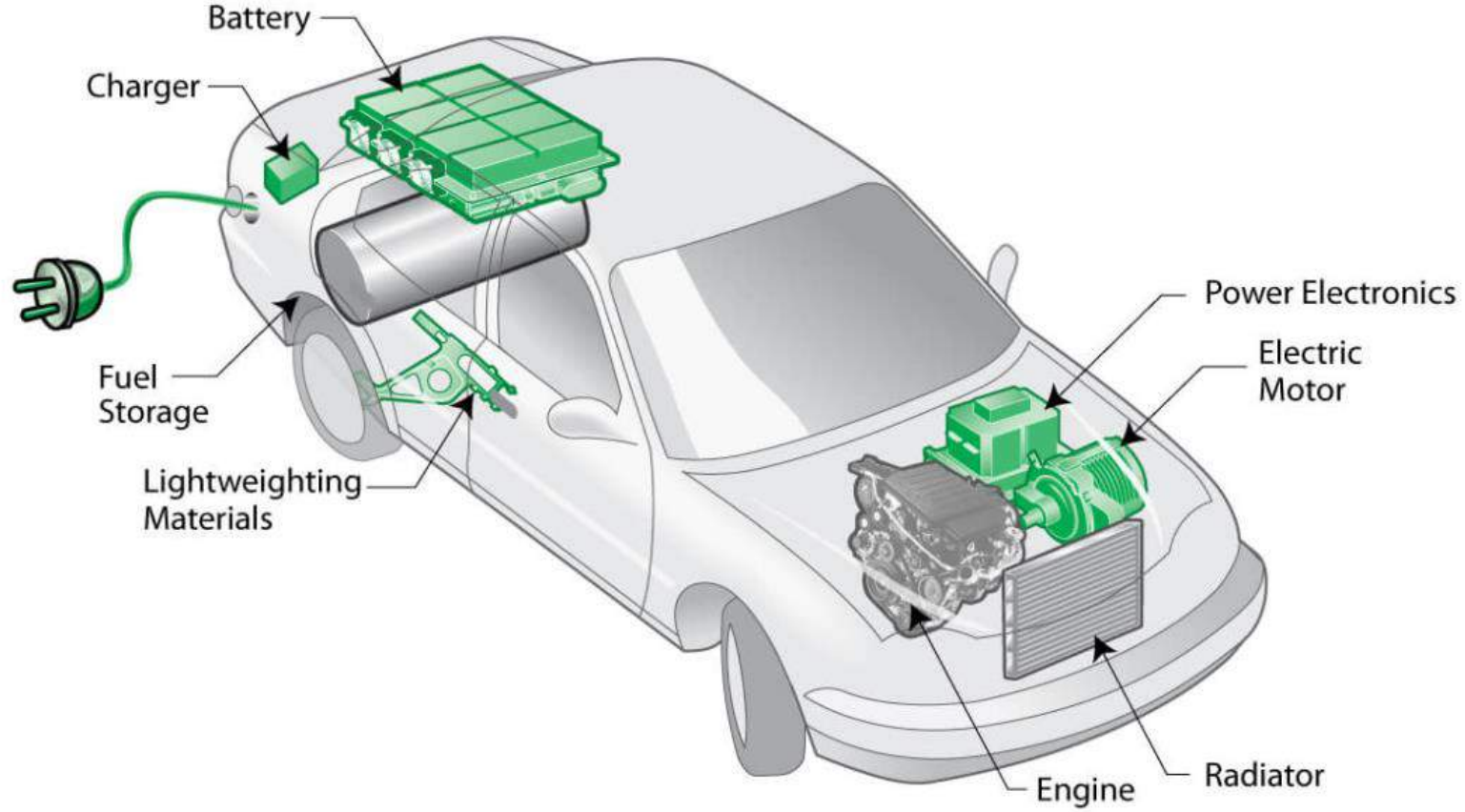

PLUG-IN HİBRİT ARAÇLAR (PHEV)

- Hibrit araçlardan tek farkı şarj edilmesi
- Elektrik motoru birincil güç kaynağı
- Yüksek hızlarda veya şarj etmeme durumunda yine içten yanmalı motor devreye girer
- Range extended tipi
- Rejeneratif frenleme
- Bataryanın sık şarj edilmesinden dolayı dezavantajlı
- Türkiye' de en yaygın BMW i8, Hundai iyoniq

PHEV Çalışma Prensibi

Piyasada PHEV

Hyundai Ioniq plug-in

Kia Optima

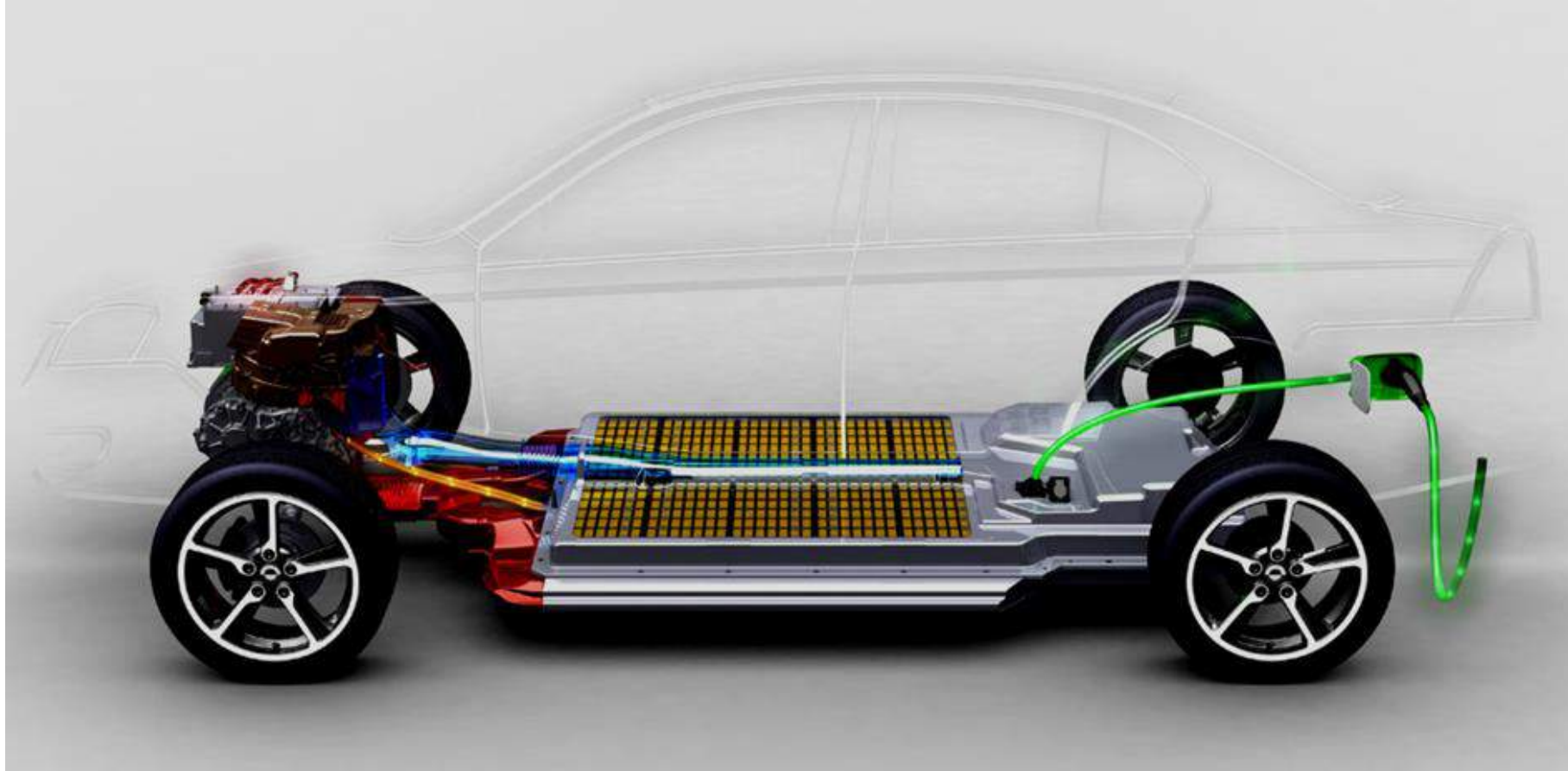
BMW 330e iPerformance

TAM ELEKTRİKLİ ARAÇLAR (EV)

- Sadece elektrik motoru ve batarya kullanılır
- Tamamen elektrikli
- Sıfır emisyona sahip
- Sessizdir
- Bakımı maliyeti az
- Yüksek satın alma maliyeti
- ÖTV oranı düşük

EV Çalışma Prensibi

Piyasada EV

Tesla S

Renault Zoe

BMW i3

Yakıt Hücreli Elektrikli Araçlar (FCEV)

- Hidrojen yakıt hücresel otomobil türü elektrikli otomobillerden farklı olarak enerjiyi lithium-ion veya bir başka tür pilde değil hidrojen tanklarında hidrojen şeklinde saklar.
- Yakıt ikmali için sadece üç ila beş dakika sürüyorlar ve Birleşik Krallık'ta kendi çıkışlarını desteklemek için ilk 12 adet hidrojen dolun istasyonu ağı geliştiriliyor.
- Hidrojenli Hyundai NEXO, 0 emisyonla 800 kilometre gidiyor.
- Toyota'nın SORA otobüsü 200 km' ye kadar yol kat ediyor.

Batarya Türleri

Elektrikli Araç Bataryaları-Lityum iyon

- Bir lityum-iyon pil, lityum iyonlarının anot ve katot arasında hareket eder ve elektrik akışı sağlar
- Günümüz elektrikli araçlarında en yaygın kullanılan batarya türüdür.
- Şarj edilebilir
- 5 yıl / 100.000 km batarya garantisi var
- Kısa devre ve patlamalara neden olabilir
- Yüksek maliyetli

Elektrikli Araç Bataryaları-Katı Hal

- Katı hal piller, mevcut pillerle aynı şekilde çalışır, ancak malzemelerdeki değişiklik, maksimum depolama kapasitesi, şarj süreleri, boyut ve güvenlik de dahil olmak üzere pilin bazı özelliklerini değiştirir.
- Katı hal piller, Li-ion pillerden iki kat fazla enerji toplayabilir.
- Katı hal elektrolitleri, günümüzün sıvı veya jelinden genellikle daha az reaktiftir, bu nedenle çok daha uzun süre dayanır.
- Hasar gördüklerinde patlamaz.

Elektrikli Araç Bataryaları

- Lityum iyon aküler sıvı elektrolitik solüsyon kullanır, katı hal bataryaları katı bir elektrolit kullanır.
- Katı bir elektrolit kullanılması, daha yüksek enerji yoğunluğu, daha uzun kullanım ömrü ve daha fazla güvenlik ile daha küçük bir boyut sağlar
- Katı hal piller teorik olarak lityum-iyon pil olarak iki kat daha fazla enerji depolayabilir.
- Tesla Roadster'in pili bir katı hal pili ile değiştirildiyse, 200 kW saat pilinden 620 mil aralığını iki katına çıkartabilir.

ELEKTRİKLİ ARAÇ ŞARJ İSTASYONLARI

Gizli

Başkent

Genele Açık

SAE J1772 Protokolü(Kuzey Amerika, Japonya)

	Şarj Yöntemi	Anma Gerilimi (V)	Maks. Akım (A)	Maks. Güç (kW)
AC	Seviye 1	120	12	1,44
		120	16	1,92
	Seviye 2	208-240	>20	19,2
			≤ 80	
DC	Seviye 1	200-500	80	40
	Seviye 2	200-500	200	100

IEC 61851 Protokolü (Avrupa)

Şarj Yöntemi	Nominal Gerilim	Maksimum Akım (Amper – Sürekli)
Mod 1	Tek faz ≤ 250 V AC Üç faz ≤ 480 V AC	≤ 16 A
Mod 2	Tek faz ≤ 250 V AC Üç faz ≤ 480 V AC	≤ 32 A
Mod 3	Tek faz ≤ 250 V AC Üç faz ≤ 480 V AC	≤ 250 A
Mod 4	≤ 1000 V DC	≤ 400 A

CHAdeMO Protokolü (Japonya)

Şarj Yöntemi	EASE DC Çıkış Gerilimi (V DC)	Maksimum Akım (Amper-Sürekli)	Maksimum Güç (kW)
CHAdeMO	500	125	62,5

Priz Tipleri

Gizli

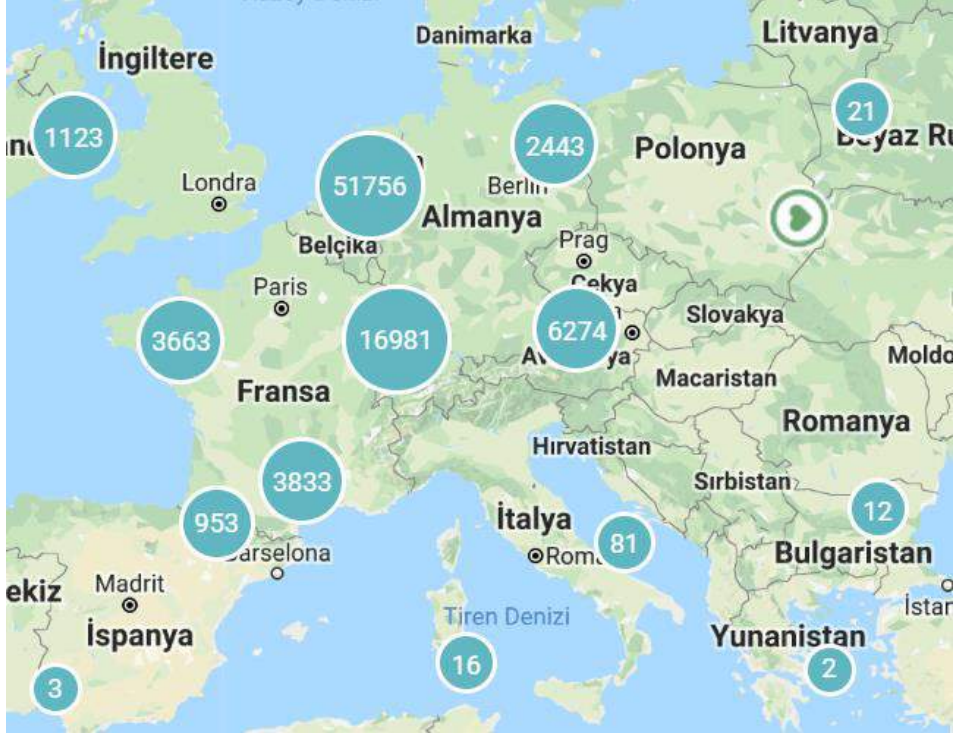

Başkent

Genele Açık

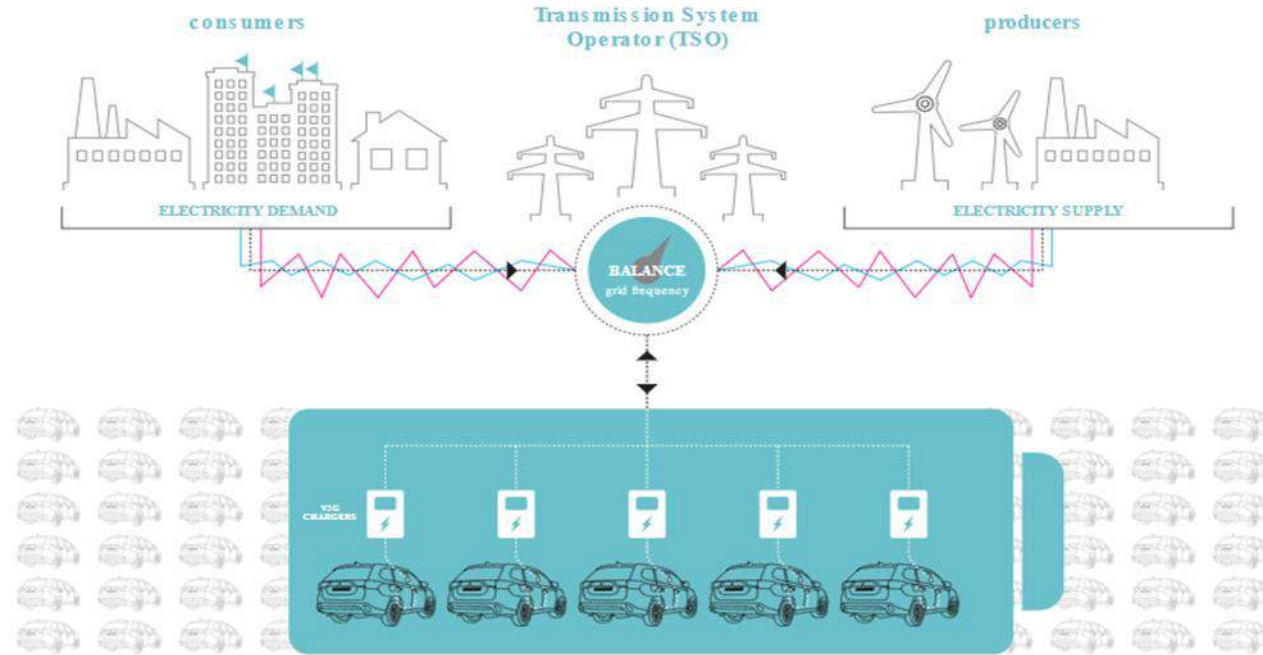

Türkiye ve Avrupa'daki Şarj İstasyonları

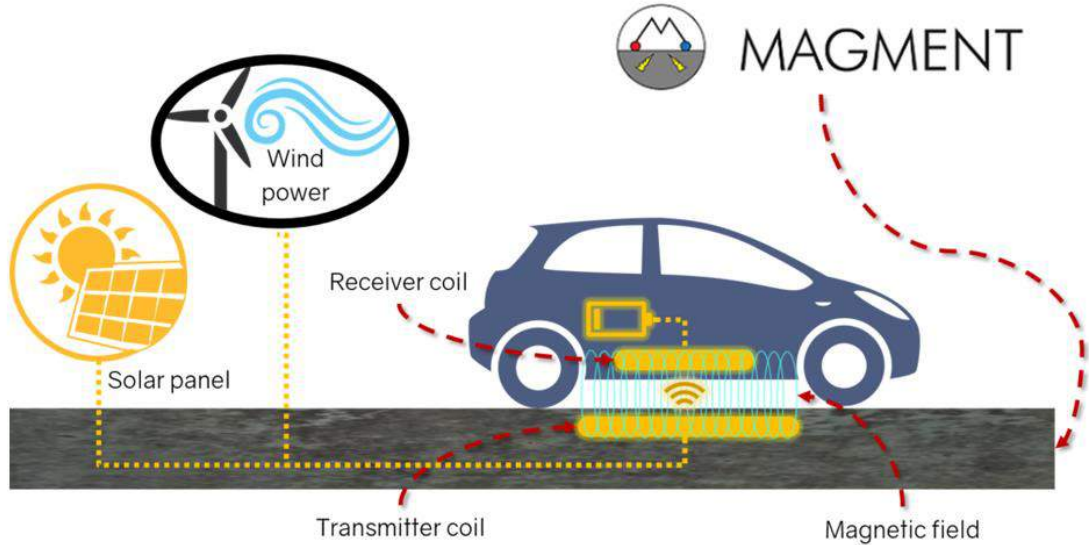
Vehicle-to-Grid Konsepti

- V2G teknolojisi, özel olarak tasarlanmış iki yönlü şarj istasyonları ile çalışır. Bu şarj istasyonları elektrikli araç sahiplerinin araçlarını şarj etmelerine ve aynı zamanda aracın aküsünün deşarj edilmesine olanak sağlar.

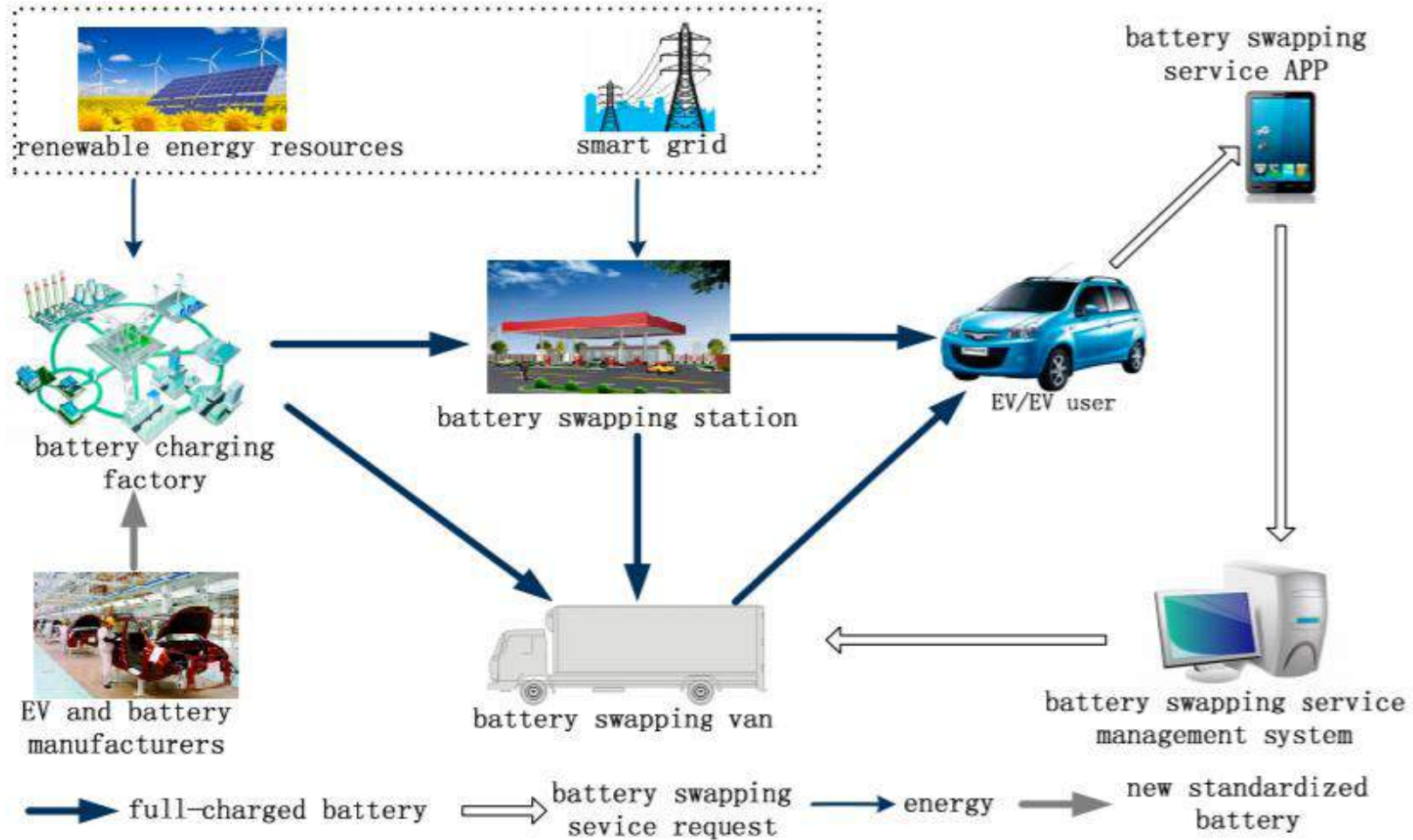
Kablosuz Şarj

- İndüktif şarj olarak adlandırılan bir teknolojiyi kullanarak, elektrik, şarj cihazındaki bir manyetik bobinden araca takılı ikinci bir manyetik bobinden bir hava boşluğuna aktarılır. Tek yapmanız gereken, doğru yerde park etmek, böylece bobinler hizalanmak ve şarj işlemi başlayacaktır.

Batarya Değişirme

Güneş Enerjili Şarj İstasyonu

- Bulgaristan' da ilk güneş enerji panelli şarj isasyonu kuruldu

Gizli

Solar Panel Elektrikli Araçlar

- Hundai ve KIA gelecek yıl solar panel tavanlı elektrikli araç piyasaya çıkarıyor

Gizli

Başkent

Genele Açık

PV Yollarda Şarj Etme

- Çin' de Qilu firmasının geliştirdiği güneş panelli yol başarıyla test edildi ve kullanıma ağıldı.

E-ŞARJ

Gizli

Başkent

Genele Açık

Gerçekten Avantajlı Mı?

- Daha verimli motor
- Düşük karbon emisyonu
- Regeneratif frenleme
- Yüksek ivmelenme
- Sessiz motor

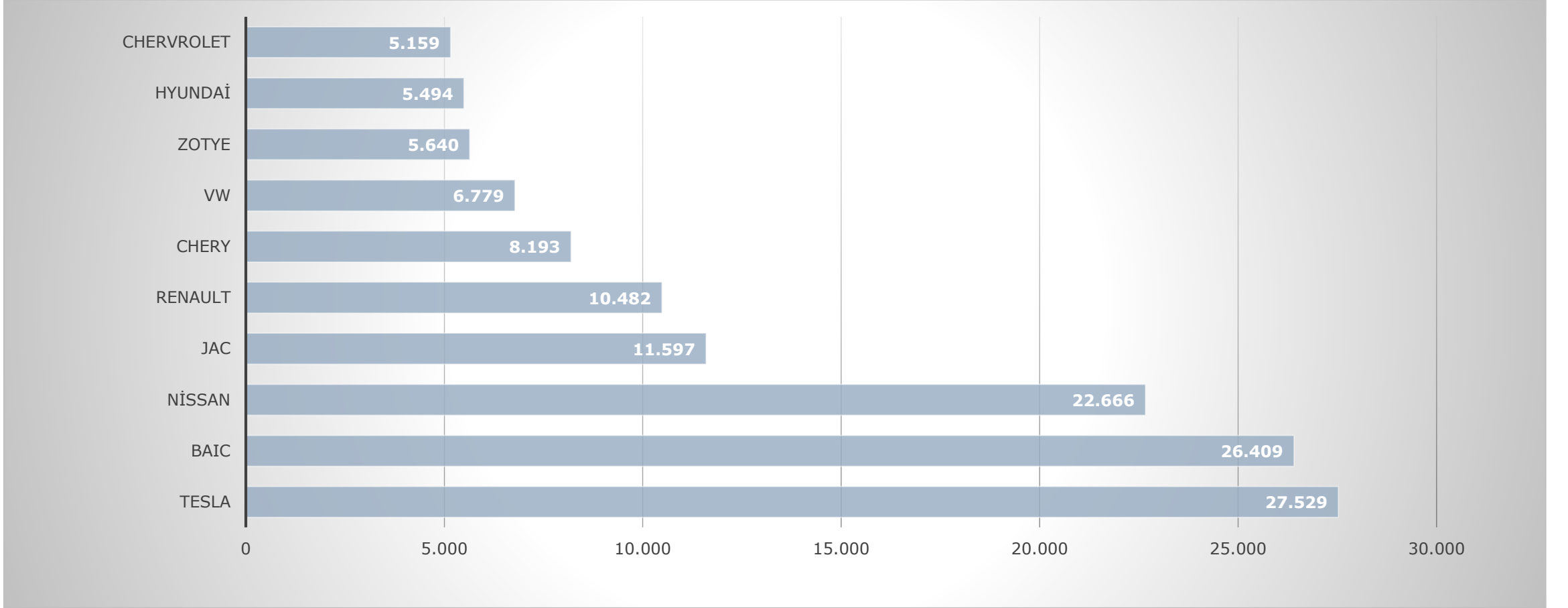
Dezavantajları

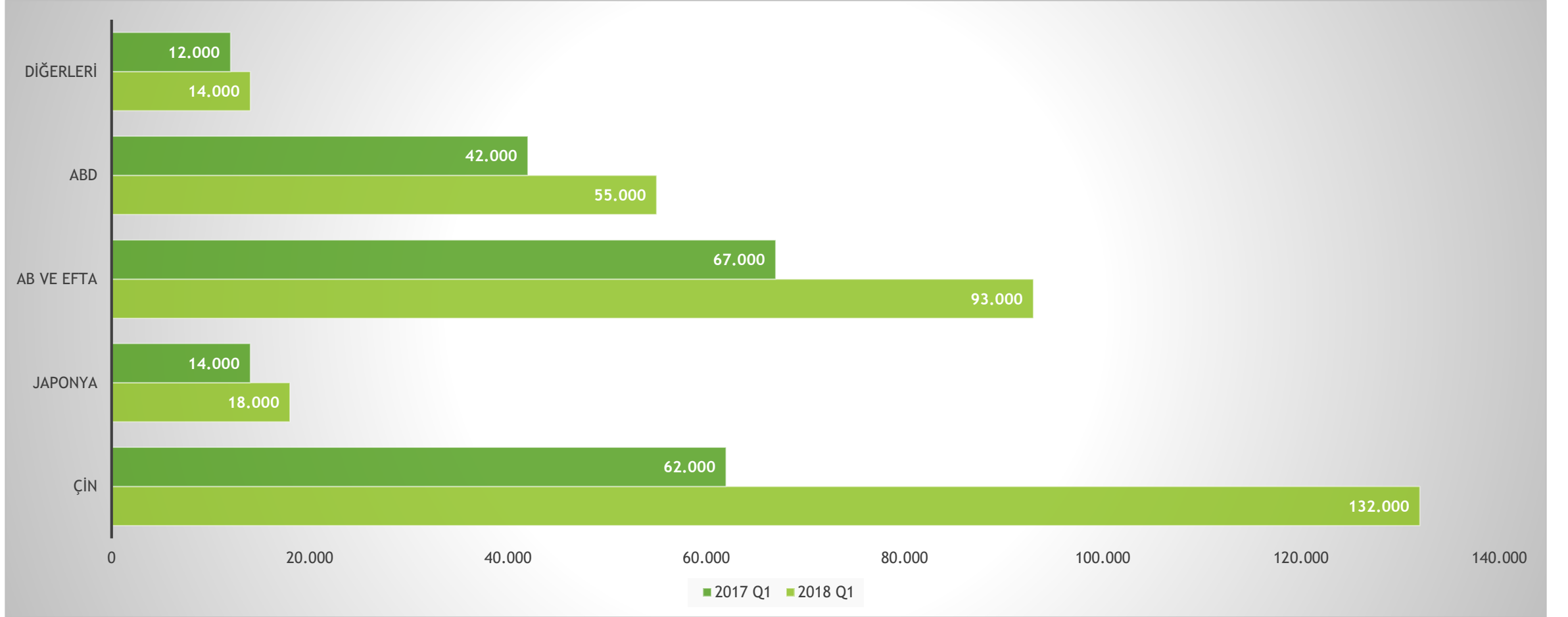
- Kısıtlı mesafe
- Uzun şarj etme süresi
- Yüksek maliyetler
- Yetersiz şarj istasyonu altyapısı

Elektrikli Araç Piyasası

Ülkelere Göre Elektrikli Araçlar

Türkiye'de Elektrikli Araç Satışları

Motor Hacmi	Motor Cinsi	2018 Ağustos Sonu	2017 Aralık Sonu	2016 Aralık Sonu	2015 Aralık Sonu	2014 Aralık Sonu	2013 Aralık Sonu
Total Elektrikli	Elektrikli	114	76	44	120	47	31
<85kW	Elektrikli	75	55	23	38	22	31
86-120 kW	Elektrikli	0	0	0	0	0	0
>121kW	Elektrikli	39	21	21	82	25	0
Total Hibrit	Hibrit	2.858	4.507	1.038	974	0	0
<1600cc	Hibrit	410	464	886	963	0	0
1601cc-1800cc <50 kW	Hibrit	0	0	0	0	0	0
1601cc-1800cc >50 kW	Hibrit	2.226	3.704	28	3	0	0
1801cc-2000cc	Hibrit	24	63	89	0	0	0
2001cc-2500cc <100kW	Hibrit	0	0	0	0	0	0
2001cc-2500cc >100kW	Hibrit	193	266	0	2	0	0
>2500cc	Hibrit	5	10	35	6	0	0
Total	-	2.972	4.583	1.082	1.094	47	31

Dagsis

Süre: 22 ay

Fon Kaynağı: EPDK

Kapsam

Şebekeye teknik kalite anlamında etki analizi,

- Lisanssız üretim tesisleri
- Depolama üniteleri
- Elektrikli araçlar
- Optimum konumlandırma

Proje Sonuçları

- Elektrikli araç iş modellerinin ortaya konması
- Elektrikli araç şarj istasyonlarının izlenmesinin öneminin kurumlarla paylaşılması
- Kritik bölgelerde elektrikli araç şarj kontrolü gerekliliğinin gösterilmesi
- Altyapı gereksinimlerinde elektrikli araç yaygınlaşmasının hesaba katılmasının ilgili kurumlara önerilmesi
- Yurtdışı örneklerin incelenip bilgi-birikimin Türkiye' ye aktarılması

ELEKTRİKLİ ARAÇLARIN GELECEĞİ

- Hız ve menzillerin artması
- Elektrikli araçların maliyeti düşmesi
- Şarj istasyonlarının sayısının artması ve standartlaşması
- Şarj süreleri kısalacak
- Model çeşitliliği artacak
- Yeni batarya teknolojileri
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına ihtiyacın daha da artması
- Elektrikli araçlar enerji depolama aracı olacak
- Şarj istasyonlarının dijitalleşmesi (IoT, Akıllı Şebeke)
- Elektrikli araçların arasında bir network oluşması

